

ZPRAVODAJ

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ – 130 LET OD OTEVŘENÍ ŠKOLY

www.dolniradechova.cz

130
LET

POČÁTKY ŠKOLSTVÍ V OBCI

Učitel Ferdinand Fišer

Po šestašedesáté válce vyučoval v obci Ferdinand Fišer, degradovaný hejtman od vojska, který učil v chaloupce u čí. 1, kde i spal. Děti učil německému otčenáši. Na stravu chodil postupně po domech a nejraději mival bílou polévku s houbami podmásníky (klouzky). Přivydělával si výrobou papírových krabiček, které prodával po krejcaru. Chodíval s dětmi na vycházku do Červeného kopce. Přitom se zpívalo: Tluče bubeníček, tluče na buben, a učitel, starý voják, slovy: „ein, zwei“ řídil tempo pochodu. Šlo se mu těžko, o hůl se opíral a nadsakoval, aby dětem stačil. Rány na nohou, které utrpfel v 66. válce, se mu otvíraly a chudáka trápily.

Vyučoval u nás do 1. ledna 1871, kdy mu obec přispěla na cestu 1 zlatkou. Od 1. září 1872 učil Ferdinand Fišer ve škole v Horní Radechové, kde vydržel 1 rok 6 měsíců a 5 dní. V noci na 6. března 1874 zemřel, raněn mrtvicí.

Zřízení školy

Až do 1. ledna 1875 patřila naše obec ke školní obci náchodské. Do 5. března 1873 k nám docházeli učitelé z Náchoda, někteří u nás i bydleli a po domech na oběd chodili.

V domě č. 1 se vyučovalo až do roku 1871, od tohoto roku do doby, kdy škola přesídlila do vlastní budovy v č. p. 75, se vyučovalo v čísle 33 za 20 zlatých ročního nájemného.

Dne 10. dubna 1870 vyjednával člen c. k. okresní školní rady v Novém Městě n. Met. Jan Hraše se zastupitelstvem obce o tom, čím by na svou vlastní školu přispívali. Zastupitelé navrhovali jen nepatrný příspěvek.

Dne 8. ledna 1871 byli občané z Radechové u profesora Hraše prosit o to, aby se u c. k. okresní školní rady přimluvil, aby do Radechové docházel několikrát týdně řádný učitel.

11. února téhož roku byli přijati na vyučování dětí v Radechové třikrát týdně učitelé František Souček a Bohuslav Hurdálek.

Dne 26. března 1872 si byla komise ve složení podkrajský z Hetzendorfu a ředitel J. K. Hraše prohlédnout místnost pro vyučování. Obec žádala o příspěvek od c. k. okresní školní rady na úpravy školní místnosti. Bylo dohodnuto, že se škola stavět bude nákladem 1700 zlatých rakouské měny.

Bylo zrušeno vyučování z Náchoda v Dolní Radechové a prozatímním učitelem byl jmenován 13. března 1873 Antonín Turek. Dne 5. června 1873 podal J. K. Hraše okresní školní radě návrh, aby v obci byla zřízena samostatná škola, protože je zde 81 dětí. Tento návrh byl přijat a odeslán k zemské školní radě v Praze. Tato žádost byla výnosem zemské školní rady kladně vyřízena, jak připisem okresní školní rady ze dne 1. května 1874 bylo zdejšímu obecnímu úřadu sděleno.

V připsu se píše:

C. k. zemská školní rada pro království české uváživši veškeré místní poměry v obci Radechovi Dolní, svolila výs. Výnosem ze dne 9. dubna 1874 číslo 2481, aby obec tato počátkem správního roku 1875 od školní obce Náchodské vyškolená a v ní samostatná jednotřídní obecná škola zřízena byla. Zároveň nařízeno, aby do tří let samostatná školní budova postavena byla.

Prozatímním podučitelem na škole Dolnoradechovské byl jmenován Ludvík Novák z Bohuslavic, který u nás nastoupil 1. května 1874. Při učitelství však nezůstal, stal se my-

slivcem. Na jeho místo nastoupil 4. června 1875 František Zelinka z Hronova, ale už 17. září u nás začal vyučovat Václav Sládek, který učil ve velké světnici v čísle 33 do doby, než se škola přestěhovala do vlastní budovy.

Výnosem c. k. zemské školní rady v Praze bylo nařízeno ustanovit školní radu se třemi řádnými členy a dvěma náhradníky. Tato školní rada žádala c. k. okresní školní radu v Novém Městě nad Metují, aby Václav Sládek byl jmenován samostatným definitivním učitelem. Této žádosti nebylo vyhověno, proto byl správcem školy r. 1876 ustanoven Josef Morávek, který u nás učil až do roku 1889, tedy 13 roků.

Roku 1875 se začalo se stavbou první školní budovy. Obec darovala pozemek, plán zhotovil stavitel Josef Hakauf z Náchoda. Rozpočet na školu obnášel 4186 zl., 15 kr. Stavební náklad činil 6287 zl., 92 kr. mimo práci, která byla vykonána zdarma rolníky a chalupníky. Sedlák dostával plat 5 zl. a chalupník 1 zl. denně.

V neděli 29. července 1877 byla školní budova slavnostně vysvěcena. Ve 2 hodiny odpoledne se sešlo obecní zastupitelstvo, místní školní rada a školní mládež u školní budovy a ve 3 hodiny vyšel průvod doprovázený hudbou. Obřad svěcení vykonal Páter Josef Outrata.

Učitel Josef Caska

Dne 5. srpna 1889 se přistěhoval do školy nový správce školy, Josef Caska, poslední řídící učitel v Jizbici.

Dne 8. prosince 1889 se konala valná schůze občanstva na které se mělo rozhodnout, kde se bude učit druhá třída. Většina občanů bylo pro přístavbu, místní školní radou a obecním výborem byl přijat návrh na stavbu nové školní budovy.

Druhá třída zdejší školy byla otevřena 2. ledna 1890.

Stavba nové školní budovy čís. pop. 85

13. června 1890 vyslala c. k. školní rada komisi ke shlednutí školní budovy čís. pop. 75 určené pro přístavbu 1. patra. Přístavba byla zamítnuta pro slabou sílu zdiva, proto se stavba nové školní budovy stala akutní.

Už 9. července 1890 byla vykonána komisionální prohlídka stavebního místa pro novou školní budovu. Místní školní rada nechala narychlo zhotovit plán na stavbu trojtřídní školy Josefu Hakaufovi, staviteli z Náchoda.

Základní kámen byl položen 28. srpna 1890 a stavba do podzimu pokročila pod střechu.

9. března 1891 se začalo s dokončováním stavby. Práce byly ukončeny v polovině měsíce září. 18. září byla vyslána komise pro shlednutí školní budovy. O kolaudaci byl sepsán protokol, v němž bylo konstatováno, že budova je plně vyhovující.

Dne 20. září 1891 byla nová škola slavnostním způsobem vysvěcena. P. Janem Němečkem, děkanem v Náchodě.

Škola byla postavena nákladem 26 000 K, z čehož bylo hotově splaceno 25 300 K a za 700 K bylo dáno dříví.

Otevření III. třídy při zdejší škole

Dne 15. října 1902 byla otevřena III. třída při zdejší škole. Dekretem c. k. okresní školní v Náchodě byl ustanoven výpomocným profesorem kandidát učitelství Alois Hroneš.

Škola mezi roky 1903-1914

Za zmínku stojí, že o prázdninách r. 1912 byla provedena adaptace školní budovy.

Byly vybourány příčky, rozšířena I. třída v přízemí o pokojík, který se při ní nalézal. Tím měla rozměry pro 68 žáků. Dřívější dveře do třídy byly zazděny. Veškerý náklad adaptace činil 340 K.

Škola za války 1914-1918

Na počátku světové války vyučovali na naší škole: řídící učitel Josef Caska, učitelé Josef Semerák a Josef Slavík a industriální učitelka Albína Casková, manželka řídícího učitele.

Válka v učitelském sboru způsobila mnohé změny, vyžádala si i život jednoho učitele.

Již 16. září 1915 zbyli u nás jen 2 učitelé, protože Josef Semerák byl ustanoven zastupujícím správcem školy na Trubějově, což trvalo do 15. prosince 1915. Po tu dobu vyučovali ve 3 třídách 2 učitelé Josef Caska a Josef Slavík.

Vlivem války trpělo školství mnohostranně, a to všechny jeho složky, učitelstvo i žactvo. Rodinná výchova odchodem otců a rodinných příslušníků na vojnu velice poklesla. Úřady, učitelstvo i veřejnost pozorovaly, že mládež mravně klesá, až hrubne. Věc se jevila jako nutné zlo, jako přímý důsledek války a jen se čekalo na její konec.

ŠKOLA PO I. SVĚTOVÉ VÁLCE

Škola po světové válce

Na zasedání okresní školní rady v Náchodě 11. listopadu 1919 byl na místo učitele I. třídy na zdejší škole dosazen učitel Josef Máslo, který toho času vyučoval v Náchodě a v Dolní Radechově bydlel u rodičů v čísle 44. Téhož dne dala rada svolení, aby si jmenovaný vyměnil místo s učitelem zdejší školy Jaroslavem Krouským.

Dnem 31. prosince 1924 zrušila zemská školní rada v Praze III. třídu a přeměnila zdejší školu na 2 třídní od 1. ledna 1925. Důvodem pro redukci byl úbytek žactva, neboť do naší školy bylo zapsáno jen 56 žáků, 37 žáků zdejší obce bylo zapsáno do měšťanských škol a reálného gymnázia v Náchodě.

Dnem 1. září 1925 byl přeložen na trvalý odpočinek zdejší řídící učitel Josef Caska po 46leté školní činné službě ve věku 66 let.

1. září 1925 převzal vedení správy školy zastupující řídící učitel Vojtěch Hauft, dříve zastupující učitel v Náchodě. Obě třídy naší školy byly spojeny v jednu s jedním společným učitelem, organizace školy 2 třídní však byla ponechána. Proti tomuto zařízení podala místní školní rada odvolání.

Dne 1. února 1926 byly opět rozpojeny obě třídy zdejší školy dočasně spojené v jednu třídu, a žáci od toho dne byli vyučováni ve 2 třídách v každé vlastním třídním učitelem.

Provedení izolace ve školní budově

Na jaře 1926 v měsících březnu a dubnu byla provedena izolace školní budovy a sice její obytné části. Správce školy Vojtěch Hauft se přestěhoval do místnosti bývalé I. třídy v přízemí, kde strávil za drsných předjarních a jarních dnů téměř 2 měsíce. Byt řídícího učitele byl za tu dobu zrestaurován tak, že byl již obydlitelným, ačkoliv zde byly vlhké ještě dlouho. Školní vydání činilo v roce 1926 celkem 21 396,92 Kč.

V březnu 1927 byla provedena izolace zbývajících částí školní budovy, a to učebny v přízemí, chodby a schodiště.

Změna v učitelském sboru

Protože byl řídící učitel Vojtěch Hauft ustanoven řídícím učitelem v Borové, byl jmenován Josef Máslo zatímčím řídícím učitelem. Nastoupil zde 1. září 1926, když převzal

školní správu a celou školu od svého předchůdce.

Dne 7. dubna 1927 byl jmenován definitivním řídícím učitelem na zdejší škole Josef Máslo. Tak po bývalém řídícím učiteli Josefu Caskovi nastoupil jeho žák, aby v jeho tak dlouhé práci ve prospěch obce pokračoval.

Zemská inspekce na zdejší škole

Dne 22. října 1927 navštívil zdejší školu zemský školní inspektor Dr. Josef Kepřta. Byl přítomen vyučování v obou třídách, prohlédl úřední knihy a celou školní budovu. Při poradě vyslovil učitelskému sboru svou spokojenost a uznání.

Výstava žákovských prací ve škole

Po dlouhé řadě let byla uspořádána správou školy výstava žákovských prací ve dnech 5. a 6. července 1928. Po oba dny byla velmi četně navštívena. Obecenstvo se zájmem prohlédlo ruční práce dívek i chlapců, výkresy i písemné práce žáků. Neskrblilo uznáním nad prací učitelského sboru a odcházelo rozradostněno nad prací svých dětí, z nichž škola – dílna lidskosti – vychovává zdárné občany republiky.

Veliká zima v roce 1929

V měsících lednu a únoru 1929 uhodila krutá zima jaké není pamětníka. U nás klesl teploměr až pod 30 °C pod nulu. Zima trvala po celý měsíc leden a únor a vydržela do první poloviny března. Výnosem ministerstva školství a národní osvěty byla na školách nařízeny mimořádné prázdniny. Na zdejší škole bylo přerušeno pravidelné vyučování od 20. do 28. února 1929.

Poněvadž škola byla palivem dostatečně zásobena, byly využity mimořádné zimní prázdniny k nácviu dětského divadelního představení „Pohádka o Honzovi“, které bylo sehráno 2. a 3. března 1929 ze spoluúčinkování některých dospělých s velkým morálním a finančním úspěchem.

Zřízení zatímní třídy postupně

Protože v naší škole dosáhl počet žáků 62, byla zemskou školní radou v Praze od 1. září

1933 na školní rok 1933/34 zřízena jedna zatímní třída postupná, čímž byla naše škola rozšířena po 9 letech opět na školu trojtřídní.

Velká oprava školní budovy

O prázdninách roku 1935 byla provedena velká oprava školní budovy. Byla osazena nová špaletová modřínová okna, provedeno nové oplechování střechy a dány nové žlaby, zdivo na západní straně budovy opraveno, obezděn dřevník a celá budova opatřena novým šedozeleným nátěrem. Školní vydání v roce 1935 činilo 19 228 Kč.

Změny u školy

Na podzim roku 1936 naše obec zřídila u příležitosti rekonstrukce okresní silnice chodník před školní budovou a kamenný taras u potoka Radechovky. Byly zrušeny zahrádky před školou po obou stranách vchodu do školní budovy a dřevěný plot byl nahrazen železným.

Dlouhé prázdniny ve školách

Počátkem roku 1945 byly nařízením ministerstva školství prodlouženy vánoční prázdniny na školách, které se protáhly až do 4. dubna 1945. V té době byly žákům přidělovány domácí úkoly, které byly učitelstvem řádně připravovány a opravovány. Žáci zdejší školy se scházeli ve svých učebnách pravidelně dvakrát týdně ve středu a v sobotu v 8 hodin ráno. Učitelé náboženství vyučovali v privátních bytech.

Ve zdejší škole si žáci nosili v těchto dlouhých prázdninách, ve dnech, kdy jim byly dávány domácí úkoly, dobrovolně po jednom polínku, aby tak přispěli k vytápění učeben. Toto množství samozřejmě nestačilo. Bylo to jen krytí správy školy před nadřízenými úřady, která dávala vytopit učebny školním palivem, takže na zdejší škole přicházely děti do vytopených učeben a zůstávaly do 12. hodiny ve škole. Učitelský sbor dělal, co mohl, aby dětem poskytl náhradu tak dlouhých nucených prázdnin. Tím se stalo, že naši žáci nebyli přece jen tolik zanedbáni, jako tomu bylo na jiných školách.

Správa školy a obecní úřad staraly se všemožně, aby do školní budovy nebyli nastěhováni němečtí váleční uprchlíci, kteří byli ubytováni v místní sokolovně a v soukromí. Zásoba školního paliva byla jimi však téměř úplně spotřebována. A tak byla naše škola tohoto nevídaného ubytování uchráněna a zachována v úplném pořádku.

ŠKOLA PO II. SVĚTOVÉ VÁLCE

Opětné zahájení vyučování na škole

V pondělí dne 14. května 1945 bylo na zdejší škole o 8. hodině ranní zahájeno pravidelné vyučování. Učitel Vladimír Bryksí, který byl přes 7 měsíců totálně nasazen na práci v Račicích a od března v Náchodě, nastoupil ráno školní službu. Odpoledne téhož dne nastoupil však v Náchodě činnou službu vojenskou.

Omezení vyučování ve škole

Od 22. února do 22. března 1947 bylo z důvodu nedostatku paliva na zdejší škole zavedeno polodenní vyučování, dopoledne II. třída, odpoledne I. třída. Zlá zima a nedostatek paliva v měsících lednu a únoru a částečně i v březnu 1947 ohrožily pravidelné vyučování na školách. Řídící učitel Josef Máslo se staral všemožně, aby pravidelný chod vyučování byl udržen. Tak pomocí okresního školního výboru a výpomocí zdejšího souseda, pekaře Josefa Jirouška čp. 88, bylo umožněno udržet na škole alespoň polodenní vyučování. Scházejících 8 vyučovacích hodin bylo v letních měsících nahrazeno, takže naše žactvo nebylo ani o jednu vyučovací hodinu ochuzeno.

Epidemie spalniček mezi školní mládeží

Dne 15. prosince 1947 byla z nařízení úředního lékaře uzavřena II. třída zdejší školy pro epidemii spalniček. Celkem onemocnělo 8 žáků I. třídy a 12 žáků II. třídy. Následkem této epidemie klesla docházka školní na 81,84 %. Přes vánoční prázdniny,

kteří trvaly od 20. prosince 1947 do 4. ledna 1948 epidemie spalniček úplně zanikla.

Zahájení vysílání školního rozhlasu

Místní národní výbor, místní školní rada a rodičovské sdružení věnovaly zdejší škole rozhlasové zařízení nákladem 16 000 Kčs. Poslech školského rozhlasu byl zahájen v pátek dne 12. listopadu 1948.

Pravidelné schůze učitelů málotřídních škol

Ve čtvrtek dne 3. března 1949 byly na zdejší škole zahájeny pravidelné měsíční schůze ředitelů a učitelů málotřídních škol zdejšího učitelského okrsku. Schůzí se účastnili ředitelé, učitelé a učitelky těchto národních škol: Dolní Radechová, Horní Radechová, Horní Rybníky, Pavlišov, Babí, Malé Poříčí n. Met., Vysokov a Lipí. Na schůzích byly řešeny otázky, týkající se škol málotřídních a prováděno politické školení učitelstva.

Dětský den

V neděli dne 26. června 1949 pořádala rada žen, rodičovské sdružení při zdejší škole a učitelský sbor „Dětský den“ v rámci Týdne dětské radosti 1949. Slavnost byla zahájena průvodem školní i předškolní mládeže od Lípy republiky na Tyršovo cvičiště u školy. Pořad vyplnili žáci obou tříd, žačky a dorostenci místní tělocvičné jednoty „Sokol“. Byl velmi pestrý a bohatý a žáci sklízeli pochvalu a uznání od velmi četného obecnictva, které se této žákovské slavnosti zúčastnilo.

Oprava školní budovy

O prázdninách roku 1949 byla provedena větší oprava školní budovy. Stará, sešlá břidlicová krytina na škole byla nahrazena eternitem na straně jižní a východní, byly opraveny a částečně vyměněny a natřeny žlaby. Na chodbách a na schodišti byly položeny terasové podlahy, chodby a schodiště byly opatřeny ochrannými dlaždicemi. K tomuto účelu přispěl výtěžek Dětského dne – 11 000 Kčs.

Týden otevřených dveří ve škole

Od 22. do 27. ledna 1951 byl na zdejší škole pořádán „Týden otevřených dveří“. Školu a školní vyučování navštívilo v obou třídách 36 rodičů žáků. S velikým zájmem sledovali práci učitelů i svých škole svěřených dětí, uznávali těžkou a odpovědnou práci učitelského sboru a s upřímnými díky odcházeli ze školy. Mnozí vzpomínali na svá školní léta a srovnávali práci ve škole v dobách jejich školního věku s prací učitelů v době dnešní.

Záplava chroustů

V měsíci květnu 1952 objevilo se dávno nevidané množství chroustů. Vydrželi i přes květnové mrazy ve dnech 20. a 22. května, které úplně zničily slibnou úrodu ovoce, až do měsíce června. Celé roje jako mračna za soumraku přilétaly z lesů na západní hranici obce. Žáci zdejší školy sebrali celkem 554 litrů chroustů.

Slavnostní zakončení školního roku

Školní rok 1951-52 byl na zdejší škole slavnostně zakončen v sobotu dne 28. června 1952.

Slavnost byla zahájena státní hymnou. Ná sledoval proslov ředitele školy Josefa Másly, který zhodnotil práci v minulém školním roce, ocenil snahu a píli žáků a členů učitelského sboru a vyslovil radost nad tím, že na škole není ani jediná 2 z chování, že žádný žák nepropadá.

Pak se ujal slova zástupce místního národního výboru, který jménem obce oznámil žactvu, že ředitel školy Josef Máslo odchází

dnem 1. srpna 1952 do výslužby. Poděkoval mu za dlouholetou práci a přál jménem obce Dolní Radechovské mnoho zdraví.

Ředitel školy dojat děkoval všem, dětem i zástupcům korporací a rodičům za jejich uznání a lásku.

Velká oprava školní budovy

O prázdninách a v podzimních měsících 1955 byly provedeny velké opravné práce ve školní budově. Školní budova byla zařazena do akce generálních oprav. Byla opravena střecha, opraveny a natřeny okapní roury a žlaby, provedena izolace zdí a podlah bytu ředitele školy, vyměněny podlahy a dveře.

Adaptace školní budovy

O prázdninách roku 1956 byla zřízena ve zdejší školní budově z bývalého dřevníku šatna a dílna pro ruční práce žáků, dolejší učebna přeměněna na místnost pro žakovskou družinu při zdejší škole.

První zmínka o stavbě mateřské školy

Ve schůzi plena místního národního výboru, konané dne 9. ledna 1960 byla učiněna první zmínka o stavbě mateřské školy v naší obci. Budova měla být postavena za školní zahradou u Tyršova cvičiště. Bylo zahájeno jednání, ke stavbě však z různých příčin v tomto roce přikročeno nebylo.

Jednání o výstavbě mateřské školy

Už v 1. schůzi místního národního výboru konané dne 21. února 1961 bylo usneseno urychleně zajistit projektovou dokumenta-

ci, vyhlédnout staveniště, v případě, že na novostavbu by nestačily náklady, uvažovat o adaptaci bývalé orelny.

Ve schůzi MNV ze dne 5. října 1961 bylo sděleno, že MNV konečně obdržel vyhotovený projekt na pozemku Josefa Pinkavy čp. 32 za školní budovou v sousedství Tyršova cvičiště. Náklad na stavbu byl vypočítán na 42 500 Kč a stavba měla být dokončena za 3 roky. Ke stavbě však nedošlo. Jedním z největších důvodů bylo, že v našem okrese i v celostátním měřítku byly vyškrtнутy všechny nové investiční akce. Jiným důvodem tohoto opatření byla velká rozestavěnost z dřívějších let, kde místo užitku výstavb nastávaly ztráty.

Generální oprava školní budovy

V měsíci srpnu 1963 bylo započato po několikaletém marném jednání s generální opravou školní budovy čp. 85. Byl zřízen nový strop nad učebnou v přízemí budovy, který hrozil spadnutím, zřízeny parketové podlahy ve dvou učebnách, zřízena nová instalace elektrického osvětlení budovy a zaveden vodovod. Práce měly být dokončeny do 1. listopadu 1963, protáhly se však až do konce roku.

Na škole bylo zavedeno střídavé polodenní vyučování v nejmenší učebně v 1. poschodí nad bytem ředitele školy, žakovská družina byla umístěna v místní sokolovně, ve které v čas potřeby bylo též vyučováno. Nový ředitel školy Josef Pinkava měl velmi těžké začátky ve svém působení na naší škole.

Na jaro 1964 zůstala úprava školní zahrady, její oplocení a dokončení úpravy vodovodu.

Studna u školy

Zavedením vodovodního potrubí a rozvodu vody do školy narazilo se na nutnost vykopat nově studnu u školy. Byly provedeny výkopy pro vodovodní potrubí k zapojení čerpadla nautily směrem ke stávající studni.

Při výkopu studny se narazilo na pažnici, která musela být odsekána, aby nepřekážela. Bylo tu zatím uloženo 5 skruží, které byly osazeny s velikými potížemi, protože

již uhodily mrazy a mocný proud vody, který prýštil z pažnic, ztěžoval práci, která však byla přece dokončena.

Generální oprava ve škole

Jako nejdůležitější z potřebných úprav bylo dne 20. 5. 1971 započato se stavbou ústředního topení. Dosavadní lokální vytápění kamny bylo jednak značně nehygienické, především však náročné na práci se zatápěním, udržováním ohně i vymetáním popele. Při tom sedícím poblíž kamen bylo horko, v koutech vzdálených od kamen zase bylo dětem zima.

Již 16. 10. 1971 dávalo dětem teplo moderní ústřední topení, které stálo 110 600 Kč.

Po zavedení ústředního topení v základní škole přišla na řadu přestavba záchodů. Rokem 1973 skončila éra oněch, čas od času páchnoucích a v zimě studených suchých nehygienických záchodů. Navíc byla z bývalé kuchyně ředitelského bytu vybudována pěkná, byť malá školní jídelna.

Přestavba budovy ZDŠ na mateřskou školu

V rámci výstavby sídliště Náchod-Plhov měla být vybudována také nová škola v prostoru pod koupalištěm. Podle plánu se počítá s tím, že děti z naší obce budou chodit do této školy a zdejší škola jako součást základního školství zanikne. Proto MNV začal v letošním roce realizovat záměr přestavět zdejší školu na mateřskou školu do které by

chodily zdejší děti předškolního věku. I když zde vznikly jisté potíže, předpokládalo se, že projekt na přestavbu bude vypracován včas, protože termín výstavby nové školy na Plhově, která podle původního plánu měla být dokončena v letech 1980 až 1981 se z kapacitních důvodů posunul.

Uzavření školy

Dnem 30. června 1983 byl ukončen provoz na zdejší škole. Slavnostního, byť poněkud posmutnělého ukončení činnosti školy se v poslední den vyučování zúčastnili zástupci MNV a zástupci složek NF. Poděkovali učitelskému sboru v čele s ředitelem školy Josefem Pinkavou čp. 37 za jejich záslušnou práci a všem 48 žákům popřáli hodně úspěchů v učení v nové, moderní škole na Plhově.

Za 92 roky nepřetržitého vyučování prošli lavicemi naší školy stovky žáků, kteří zde získávali svoje první školní vědomosti a znalosti.

NAŠE ŠKOLA PO ROCE 1989

Obnovení školy v Dolní Radechově

Rada Místního národního výboru na popud Občanského fóra doporučila provést rekonstrukci naší školy tak, aby mohla být znovu otevřena. Na návrh tajemníka byl vedoucím této stavby jmenován Ing. arch. Aleš Příbily.

Bylo navrženo zařídit ve škole stravování pro děti i důchodce. Škola měla před rekonstrukcí špatnou krytinu, izolaci, okna. Později se odhalily další nedostatky jako popraskané topení.

Postupně byly provedena rekonstrukce WC, byly opraveny podlahy, příčky, zárubně, postavilo se lešení a byla izolována budova.

Na stavbu bylo vyčerpáno 97 000 Kčs a požádáno o dalších 64 000 Kčs. Na vybavení bylo přislíbeno 90 000 Kčs. Na přestavbu školy přispěl Svaz žen, který věnoval 3 649 Kčs. Výtěžek plesu Občanské Fóra byl dán rovněž na školu.

Znovuotevřít školu si přála celá obec a dosvědčovala to svými činy. V roce 1990 se při nejruznějších pracích střídaly na škole od nejmladších ročníků po ty nejstarší.

Znovuotevření školy

Po sedm let sloužila naše škola jako skladiště. Naposledy se tu vyučovalo 30. 6. 1983. Nic nebyly platné petice občanů. Nadřízené orgány daly přednost velké nové škole na plhovském sídlišti. I ti nejmenší školáci museli z naší obce dojíždět.

Dne 1. 9. 1990 se znovu otevřely dveře naší základní školy díky obrovskému nadšení místních občanů.

Do školy nastoupily děti do tří ročníků z obcí Dolní Radechová, Horní Radechová a Horní Rybníky.

V roce 1990 byla ředitelkou Eva Lukášová, třídní učitelkou Radka Hoffmanová, družnářkou Ivana Šerková, vedoucí školní jídelny Jitka Plšková, kuchařkou Iva Hejdrová a školnicí Alena Kaplanová.

Dokončení rekonstrukce školy

Byla dokončena školní jídelna, která se otvírala 1. února 1991. Do té doby se vozily obědy z Plhova.

V roce 1991 se rekonstrukce školy dostávala do poslední fáze. 20. května 1991 nastoupili fasádníci Bytového podniku na fasádu školy. Tím byla celá náročná rekonstrukce ukončena.

Oslavy 100 let školy

Oslavy 100 let školy se uskutečnily 19. října 1991. V devět hodin byla otevřena výstava. Vzápětí začali chodit návštěvníci. Každý

obdržel zdarma pamětní list a vytisknutý Obecní zpravodaj, který se týkal historie školy a čerpal z kroniky.

V jedenáct hodin se konalo setkání kantorů. Byli přivítáni před vstupem do školy ředitelkou školy a starostou. Prohlédli si výstavu a školu, potom se sešli k tabuli připravené v jídelně a společně poobědvali. Kolem dvánácté přijela kapela ze ZUŠ, která začala hrát na podiu v zahradě. Před třináctou hodinou se učitelé shromáždili ke společnému fotografování před vstupem do školy. Starosta dal pokyn kapele a ta zahájila slavnost státní hymnou. Poté se učitelé shromáždili na tribuně a starosta přednesl uvítací řeč. Následovaly projevy ředitelky Lukášové, učitele VI. Másla, učitele Martince a ředitele školského úřadu M. Košťála. Starosta ukončil projevy s poděkováním všem, kteří se na oslavě podíleli. Potom opět hrála kapela asi do 14. hodin. Následně se všichni přemístili do haly.

V hale program začal asi v 15 hodin. Vystoupily děti zdejší školy s písněmi pod vedením paní Šerkové. Celý pořad uváděla a z kroniky četla Z. Příbylová. Shromáždění bylo ukončeno přečtením pozdravů od lidí, kteří se nemohli zúčastnit. Ještě po skončení programu účastníci seděli a povídali si, však bylo na co vzpomínat. Hrála k tomu dětská dechovka. Potom se sál rychle přestavěl a od 20. 00 již vyhrávala Formace k posvícenské zábavě. Tu měli již v režii hasiči.

Výměna oken a dveří ve škole

O hlavních prázdninách 1996 začala rekonstrukce školní budovy. Byla provedena výměna oken, v jedné třídě byly zbroušeny a nalakovány parkety, celá školní budova byla vymalována. Ve 2. a 3. třídě byly vyměněny stávající tabule za nové.

Výměna učitelského sboru

O hlavních prázdninách 2001 došlo k výměně celého učitelského sboru mimo družnářku Ivany Šerkové. Ředitelku Evu Lukášovou nahradila nová ředitelka Eva Marková.

Plynofikace základní školy

O hlavních prázdninách 2004 proběhla ve škole změna vytápění z uhlí na zemní plyn. V přízemí zadní části školy vznikla v místě uhelný a kotelný na uhlí nová menší plynová kotelná se dvěma plynovými kotly, místnost pro zaměstnance a další šatna pro děti.

Velká rekonstrukce školy

O hlavních prázdninách v roce 2008 byla zahájena velká rekonstrukce základní školy, která byla rozdělena na 2 etapy. V první etapě v roce 2008 byly vybourány stropy nad učebnami v 1. patře a nahrazeny novými. V učebnách byly provedeny nové podhledy s osvětlením. Dále byla sejmuta původní eternitová krytina, částečně opraven a vyztužen krov a položena nová tašková krytina.

Druhá etapa probíhala v roce 2009 také především o hlavních prázdninách. V podkroví budovy tak mohla vzniknout další učebna určená především pro prvňáčky, velká místnost pro družinu, sborovna a sociální zařízení pro zaměstnance i žáky. V přízemí se uvolnila jedna místnost a sociální zařízení, a proto mohla být v naší škole od 1. září 2009 konečně otevřena mateřská škola.

Dětské hřiště

V roce 2010 byla školní zahrada doplněna o herní sestavu určenou pro děti z mateřské i základní školy. Na přípravě se podíleli i rodiče dětí a část učitelského sboru.

V tomto roce bylo také provedeno zádveří v zadní části školy, proto se uvolnil prostor pro zvětšení šatny.

Rekonstrukce sociálního zařízení pro dívky

O hlavních prázdninách 2013 proběhla rekonstrukce sociálního zařízení pro dívky v 1. patře základní školy.

Dále došlo v tomto roce k opravě zpevněné plochy a chodníku ze žulových kostek a zámkové dlažby.

Mateřská škola v hale

Pro velký počet žáků ve školním roce 2014/15 byla otevřeno další oddělení ve víceúčelové hale s kapacitou max. 10 dětí. Pro nedostatek dětí byl provoz odloučeného pracoviště ukončen k 30. 6. 2017.

Změny v učitelském sboru

K 31. 7. 2018 ukončila svoji činnost na zdejší škole na vlastní žádost dlouholetá ředitelka Eva Marková. Nahradila ji učitelka Veronika Štěpánová, kterou po dvou školních letech vystřídala současná ředitelka Věra Štěpánková.

Nová kůlna u školy

O hlavních prázdninách 2019 byla zbouřána již nevyhovující kůlna na školní zahradě. Na stejném místě byla postavena kůlna nová se sedlovou střechou.

Koronavirus

V průběhu jarních prázdnin 2020 celou republiku zasáhla opatření proti šíření pandemie koronaviru. Tato opatření se nevyhnula ani naší škole. Byla nařízena distanční výuka, když byly děti doma a učily se přes počítač. Pro děti i učitelky to bylo velice náročné a teprve budoucnost ukáže, jak se na dětech projevila tato omezení.

Budoucnost

Jak se ukázalo malotřídní školy mají velký význam v celém systému školství. Proto je cílem do budoucna udržet naši školu společně s mateřskou školou ve stávajícím rozsahu.

Pro zatraktivnění se nabízí provést přístavbu a nástavbu nad šatnami v zadní části budovy pro další třídu. Dalším plánem je zlepšit vybavení školní zahrady.

**OBECNÍ ÚŘAD
NÁCHODSKÁ 240,
549 11 DOLNÍ RADECHOVÁ
IČO 00272621**

**Starosta obce: Ing. Jan Michel
Místostarosta obce: Josef Beneš**

**www.dolniradechova.cz
obec@dradechova.cz**

**Obecní zpravodaj:
zvláštní vydání – 130 let od otevření školy,
vydala Obec Dolní Radechov
Září 2021, počet výtisků 300**

**Sestavil Ing. Jan Michel
Grafická úprava Monika Martincová**